

Foreningen Danmark-Letland

nr. 2 Juni 2005 13. årgang

ISSN 1395-9611

Læs i dette nummer:
Kunstneren Natalija's exlibrix

Indhold

Foreningen....	3
Foreningen Danmark-Letland, Bestyrelsen	4
Nyttige adresser	5
Nyt fra The Baltic Times	6
Årsberetning 2004-2005	12
Regnskab	21
Cowi-projekt	23
Generalforsamling i Rite	25
Søsterforeningens tur til Danmark	27
Et alvorligt opgør med historien	28
NGO-Forum	31
H C Andersen fejres i Letland	34
Letlandstur	39
Notitser	41
MELODI GRAND PRIX 2005	44
KALENDER	46
Eventyrpigen	48

Deadline for næste nummer er 10. september

Foreningen....

Foreningen Danmark-Letlands medlemsblad udsendes til alle medlemmer.

Indlæg og udklip er meget velkomne og sendes til redaktør Lis Nielsen (lis.hazel.nielsen@skolekom.dk). Vi kan ikke love at bringe alle indlæg, ligesom vi forbeholder os ret til at redigere i det indsendte.

Foreningen Danmark-Letland er stiftet i august 1992 i København af en kreds af private personer med interesse for Letland.

Formålet med foreningen er:

På alle måder at styrke og udvikle venskab mellem det lettiske og danske folk, samt oplyse om Letland.

Som medlem af foreningen kan optages enkeltpersoner, husstande, foreninger, virksomheder, kommuner, menigheder, organisationer mv. med interesse for dansk-lettiske relationer.

Foreningen er landsdækkende. De fleste arrangementer finder sted i Københavnsområdet, men der opfordres til lokalt arbejde også andre steder i landet. Hos Fremad Rejser, Vesterbrogade 37, 1620 København V tlf.:33 22 04 04, får medlemmer af Foreningen Danmark-Letland rabat på rejser til Letland.

Indmeldelse i Foreningen Danmark-Letland sker ved henvendelse/indbetaling til kasserer Anne Fraxinus.

Foreningens girokonto er: 07 736 54.

Årskontingent:

Enkeltpersoner	200 kr
Husstande	300 kr
Unge under 26 og pensionister	125 kr
Organisationer m.m.	500 kr

Bladet er denne gang redigeret af Lis Nielsen.

Artiklerne fra The Baltic Times (TBT) er udvalgt og oversat af Jens Helt Hansen.

Foreningen Danmark-Letland,

Bestyrelsen

Kirsten Gjaldbæk Formand	Kongstedvej 12 2700 Brønshøj	tlf./fax 3871 1825 kirsten.gjaldbaek @get2net.dk
Jytte Nørgaard Helio Næstformand	Helleruplund Allé 4 2900 Hellerup	tlf. 3962 2922 fax: 3962 2912 jytte@helio.dk
Anne Fraxinus Kasserer	Kildebækvej 34 3660 Stenløse	tlf. 4717 0194 agf@mail.dk
Lis Nielsen Redaktør	Rosenlundsvej 8 3650 Ølstykke	tlf. 4710 0295 lis.hazel.nielsen @skolekom.dk
Jens Helt Hansen	Skovbakkevej 120 3300 Frederiksværk	tlf. 4772 0297 jens @alhambra-lifestyle.dk
Anita Vizina Nielsen	Lyngborghave 32 2.TV 3460 Birkerød	tlf 4031 4959
Helge Andersen Brøndbyvester Kirke Suppleant	Humlemarksvej 17 2605 Brøndby	tlf. 4345 7076 heogin@mail.tele.dk
Anne Mette Johannsen Christianskirken Suppleant	Nørgaardsvej 25 2800 Lyngby	tlf. 4588 8765 amj2002@ofir.dk

Nyttige adresser

Letlands Ambassade i Danmark,

Rosbæksvej 17, 2100 København Ø
tlf. 3927 6000, Fax. 3927 6173,
embassy.denmark@mfa.gov.lv

Ambassadør: Mr. Andris Razans

1. sekretær: Una Kepite

2. sekretær og konsul:

Inga Marcinkevica, consulate.denmark@mfa.gov.lv

Udenrigsministeriets hjemmeside: www.mfa.gov.lv

Den Danske Ambassade i Letland,

Liela Pils iela 11, Lv-1863 Riga, Latvia
Tlf. +371 7 226 210, Fax +371 7 820 234,
rixamb@um.dk

Ambassadør: Arnold Skibsted

1. sekretær: Katrine Nissen, katnis@um.dk

Hjemmeside: www.denmark.lv

Det Danske Kulturinstitut i Riga,

Marijas iela 13, K.3, LV-1050 Riga, Latvia
Tlf. +371 7 289 994,
d-k-i@mail.bkc.lv

Leder: Simon Drewsen Holmberg.

Nyt fra The Baltic Times

(udvalgt af JHH)

Baltisk dødsrekord på vejene i 2004

En bølge af dødsulykker på de baltiske veje har placeret Litauen øverst på listen over flest dræbte på landevejene i 2004.

Men Letland har stadig rekorden, når antallet af indregistrerede biler sættes i relation til antallet af dødsulykker med køretøjer som årsag til ulykken.

Ifølge indenrigsministeren var antallet af årlige dødsulykker først i halvfemserne ca. 1000 personer årligt, hvorefter antallet i midthalvfemserne faldt til omkring 600-800 personer årligt. I de sidste par år har antallet været stabilt omkring 400-500 personer årligt.

En forbedring på baggrund af den kendsgerning, at der i dag er 3 gange så mange køretøjer på vejene.

Februar 10- 16, 2005

Den lettiske førsteminister Kalvitis udtaler: at Letland vil overveje indførelse af love mod hvidvaskning af penge i landet

Letland vil overveje, hvordan man kan indføre angivelse af penge som føres ind og ud af landet.

I dag er det muligt at tage meget store kontantbeløb med ind i landet og føre dem ud af landet uden tilstrækkelig kontrol. Desuden vil man overveje, i hvilke situationer myndighederne vil kunne afkræve oplysninger om borgernes pengeforhold. Banktilsynet skal også opgraderes med bl.a. yderligere personale.

Letland har 23 banker inklusiv en udenlandsk filial.

Landet fører blandt de 10 nye EU lande i størrelsen af banktransaktioner med et beløb på 242.000 euros per capita.

Februar 10 - 16, 2005

Baltiske offshore olieressourcer er planlagt til at blive delt 50-50

Letland er villig til at dele olieressourcerne lige over med Litauen i henhold til grænsedragningssaftalerne omkring havområderne. Ifølge regeringsembetsmænd er det nødvendigt med en særskilt aftale om olieressourcerne udover den indgåede aftale om havgrænserne.

Ifølge eksperter er det muligt, der findes olie i grænsedragningsområderne, og derfor er det så vigtigt med en aftale om fremtidige efterforskning af olieforekomster.

Februar 17 - 23, 2005

Baltiske aktier sætter rekord i værdistigning og enden er ikke til at få øje på

Det skyldes især spekulation i aktieovertagelser på børsene i alle 3 baltiske lande.

24. Februar - 2. marts 2005

Vejen til liberalisering af det lettiske jernbanenet er åbnet

Den lovmæssige ret til liberalisering af jernbanenettet blev fastlagt ved indtrædelsen i EU i 2004.

Letland begyndte at rekonstruere sit jernbanenet i 2000. Jernbanen blev opdelt i flere separate enheder for at kunne arbejde mere rationelt.

Der er også åbnet op for flere uafhængige udbydere af jernbanedrift fra udlandet.

Samlet vil rekonstruktionen af jernbanenettet betyde en større effektivitet og finansiell ydelse med tilrettelæggelsen af separate forretningsområder for passager og gods-transport.

24. Februar - 2. marts 2005

Lettisk og tysk politi har afsløret en stor international cigaretsmuglerring

Der blev arresteret 10 forskellige nationaliteter i en aktion, som omfattede 50 steder og med deltagelse af omkring 600 politibetjente.

Smuglerne havde opkøbt 242 tons tobak i Tyskland, og herefter afskibet det til Letland, hvor forfalskningen fandt sted. Resultatet blev en produktion af 285 millioner cigaretter, som herefter blev solgt videre i EU lande. Fangsten var resultatet af 2 års efterforskning.

3. Marts – 9. marts 2005

Mobilnetudbyderen Alina byder på ny lettisk licens

Der var kun få udbydere som havde budt på den tredje licens. Årsagen hertil er, at Letlands befolkning er lille med kun 2,3 million indbyggere og markedet er allerede dækket 60% .

3. Marts – 9. marts 2005

Visafri rejser til USA er tæt på at blive en realitet

Den lettiske ambassadør, Riekstins, for USA, udtaler, at i løbet af 2 år vil der blive åbnet op for visafri rejser til USA. De amerikanske myndigheder har krævet, at kvaliteten af de lettiske pas forbedres.

Et andet krav til lande, som ønsker at opnå visafrihed, er kravet om, at maksimum 3% afslag på visa til USA er tilfældet for ansøgerlandet.

10. Marts – 16. marts 2005

Estland og Letland fører i EU på opsving i turismen

Letland havnede på tredje pladsen i EU hvad angår tilvækst i antallet af overnatninger pr. turist, som udgjorde 1.45 millioner overnatninger.

Letland blev kun overgået af Polen med 14.2 millioner overnatninger og Estland med 2.5 millioner overnatninger sidste år ifølge Eurostat.

De relativt lave omkostninger i Letland gives som en af flere mulige forklaringer på opsvinget i turismen.

10. Marts – 16. marts 2005

Flyforbindelse til Liepaja vender tilbage efter 60 års afbrydelse

Letlands nationale flyselskab AirBaltic har planer om at åbne direkte flyvninger mellem Riga og Liepaja fra den 4. april .

Den lettiske transportminister Slesers udtaler, at den nye rute vil hjælpe med at øge væksten i den vestlige region og øge attraktionen for investeringer i området.

17 – 23 marts 2005

Skønhed : en voksende branche

Firmaet Baltic Cosmetic Holding, en sammenslutning af beauty shops vil børsnoteres i 2006.

Firmaet kontrollerer 21 cosmetic shops i Letland og markedet er i vækst.

I gennemsnit bruger letterne 42 euro årligt på kosmetik medens de gamle EU landes indbyggere i gennemsnit bruger 147 euro årligt på kosmetik.

24 –30 marts 2005

Bankerne anbefaler, at man bruger skatteoverskuddet fornuftigt

Det skattemæssige overskud skal udelukkende bruges til at nedbringe Letlands gæld på statsbudgettet ifølge Den lettiske Nationalbanks direktør.

Dette års statsbudgets underskud er budgetteret til 134,5 millioner lats eller 1.7 procent af statsbudgettet.

24 – 30 marts 2005

Den amerikanske præsident Bush planlægger et besøg til Letland

Den amerikanske præsident George Bush udtalte sidste

uge at han vil besøge Letland den 6-7 maj før han ankommer til Moskva for at fejre 60 års dagen for bekæmpelse af Nazisternes nederlag.

Besøget af den amerikanske præsident har en meget vigtig symbolsk værdi, idet USA aldrig har accepteret indlemmelsen af de baltiske stater i Sovjetunionen .

Marts 31 – 6 april 2005

Letland får en flydende gas terminal

Forbruget af naturgas i Letland er stigende.

Terminalen er indrettet på at kunne håndtere skibsladninger fra Rusland og Norge.

Terminalen har en kapacitet på 500 millioner kubikmeter gas pr. år.

Marts 31 – 6 april 2005

Det litauiske atomkraftværk Ignalina advarer Letland om svære tider fremover

Når den anden enhed af det litauiske atomkraftværk lukker i 2009, vil Letland befinde sig i en vanskelig situation på energiområdet.

Enten skal Letland købe elektricitet fra Rusland eller bygge et yderligere kraftværk selv.

Et kulfyret kraftværk kan kun producere 0,5 – 1,0 procent af det totale energibehov.

Et alternativ vil være at hjælpe Litauen med at bygge et nyt atomkraftværk.

Dette vil koste ca. 1.5-3.0 milliard euro og kræve, at alle 3 baltiske stater bidrager økonomisk til projektet.

7 – 13 april 2005

Ifølge Eurostat vil de baltiske lande møde en hård udfordring i det faldende fødselstal fremover

Alle 3 baltiske lande vil opleve en faldende fødselsrate frem til år 2050, i Letland et fald på 19% .

De mest fremtrædende årsager er en stigende ældrege-

neration, en koncentration i byerne, faldende fertilitet hos befolkningen og familiens størrelse.

14 - 20 april 2005

**Letlands nyindsatte ambassadør i Danmark
Andris Razans havde indbudt Foreningen
Danmark-Letlands medlemmer til reception 26.
maj.**

Årsberetning 2004-2005

aflagt af formanden Kirsten Gjaldbæk ved generalforsamlingen 28.april 2005:

Det forløbne år har været et godt år, hvor foreningen igen har været involveret i mange forskellige aktiviteter. Samtidig har det jo for Letland været et meget betydningsfuldt år med optagelse i både NATO og EU.

Jeg vil begynde med at udtrykke en stor tak for **bestyrelsens** engagement i foreningsarbejdet.

Vi mærker til stadighed styrken i, at vi hver især har et personligt samarbejde med Letland, og at det er på så forskellige felter, det giver bredere diskussioner, når vi orienterer eller kommenterer diverse begivenheder.

Næste punkt skal så handle om **medlemmerne**:

Det er glædeligt, at der kommer så forholdsvis mange til generalforsamlingen, selvom medlemsskaren er spredt ud over hele landet.

Kassereren har optalt medlemmerne (de, der har betalt) således pr. 21.4.2005:

Personlige: 47

Husstand: 16

Pensionister: 30

Organisationer: ialt 14, heraf 9 kirker/menighedsråd, 2 kommuner, 1 virksomhed, 1 fagforening og 1 skole.

Ialt har vi 107 medlemsskaber. (+ 8 i restance = 115, som er mere relevant at sammenligne med sidste år, på tilsvarende tidspunkt stod der på medlemslisten: 125, men vi var senere på det med kontingentindbetalingerne)

Der er altså sket et reelt fald på omkring 10 medlemskaber - det er helt normalt, og ofte får vi næsten det samme antal nye medlemsskaber i årets løb. Dog må vi

nok konstatere, at der er sket et lille fald. Igen i år må vi konstatere, at når en person skifter job, sker det typisk, at vedkommende melder sig ud. Andre har måske mistet interessen eller finder ikke foreningen interessant. Oftest får vi ingen begrundelse - blot en udmeldelse.

De 107 medlemsskaber dækker over langt flere "hoveder", idet en husstand jo er mere end én person, og flere pensionistmedlemsskaber dækker over pensionistPAR. Ligeledes får vi med de forholdsvis mange kirkemedlemsskaber vores nyheder og blad ud til en ret stor mængde mennesker omkring i hele landet.

Og dertil kommer jo, at mange enkeltmedlemmer repræsenterer en lokal dansk-lettisk forening, der igen har et antal medlemmer, så....

Jeg er selv gået over til, når jeg bliver spurgt om foreningens størrelse at fremhæve, at vi er en paraplyorganisation!

Selvom selve tallet måske ikke svinger så meget, er der dog en stadig udskiftning bl.a. fordi vi også har ryddet op blandt de medlemmer, der efter personlig rykker stadig ikke har betalt sidste års kontingent.

Udgifterne til **bladet** vokser jo p.g.a. portostigninger og trykomkostninger, der også bliver større, så derfor synes vi ikke, at man skal kunne køre på frihjul og få dette blad gratis i flere år. Da vi jo ikke har været inde under nogle af de forskellige særordninger vedrørende postomdeling af fag- og foreningsblade blev vi heldigvis ikke ramt af de ændringer, som den ny lovgivning har medført, men "kun" af de almindelige portostigninger.

Jeg håber, jeg har forsamlingen med mig, når jeg benytter lejligheden til her at takke Inger meget for hendes store arbejde med det blad, som virkelig er vores ansigt og aktiv ud ad til. Inger har valgt at gå ud af bestyrelsen nu for at få mere tid til alle hendes interesser, men vi beholder hende heldigvis som medlem af foreningen og

ser da frem til stadig at få spændende informationer om og fra hendes forbindelser i Letland.
TAK.

Vi har i det forgangne år fået støtte fra Tipsmidlerne til at sende to **containere** afsted i efteråret 2004 til et nyt socialcenter i Limbazi. Som I vil have set i sidste nummer af bladet er der også kommet en stor tak for det modtagne. I den sidste container var der også ting til Foster Family organisationen i Riga (omtalt i bladet tidligere, en forening for familier med plejebørn).

Selve det at sende containere over med ting er blevet uendeligt meget lettere efter at Letland er blevet et EU-land, Annes bemærkninger da vi første gang oplevede dette var virkelig slående, "alt det bøvl man pludselig var fri for!"

Så det er ikke p.g.a. papirnusseriet, at vi nu har stoppet både ansøgningerne om penge til transporter og selve transporterne, men det sker efter en vurdering af, at det er blevet meget mere specifikt, det der er brug for, end vi kan samle ind ved vore normale procedurer. På landet vil der stadig være grupper, der har behov for hjælp, men det er meget svært at finde kontakterne og at yde den hjælp, der egentlig er behov for. I byområderne er der allerede sket en så stor udvikling, at det nu er de egentlige socialt udsatte grupper, der kunne have hjælp behov, men der er heldigvis mange større organisationer i gang.

Vi har nu fået de sidste ting af sted, som stod i Annes lade, men så stopper vi også derefter.

Og samtidig benytter jeg lejligheden til at sige mange tak, tak til Anne for det kæmpestore arbejde hun har udført i hele Foreningens levetid for at samle, opbevare og sende de mange kubikmeter "alt-muligt" til Letland.

Vores samarbejdspartnere:

Vi har fortsat en vældig god kontakt til den lettiske Ambassade, og blev meget venligt modtaget af Ambassadør Indulis Berzins, Desværre blev han jo allerede i januar 2005 forflyttet til London, så samarbejdet blev kort. Formanden deltog i den officielle afskedsreception for ham og gav ham en lille erindringsgave fra Danmark. Ved den lejlighed bad han mig hilse hele foreningen og takke medlemmerne for den demokratiske indsats, som han betegnede vores samarbejder som. Han var meget imponeret over at opleve et så folkeligt funderet foreningsarbejde og tog den oplevelse med som en erfaring fra Danmark!

Jeg får stadig mange opringninger, der er henvist fra ambassaden, og hvis ikke ambassaden har henvist, ja så har man fundet frem til mit nummer, enten på Internettet eller i en telefonbog.

I det forgangne år har der været rigtig mange journalister fra forskellige medier, der gerne ville sættes i kontakt med letter, her eller der. Nogle har jeg sendt videre, andre har jeg givet ideer til, hvor de selv kunne opsøge mere viden.

Det er på den ene side fint, at så mange bliver opmærksomme på at foreningen eksisterer, på den anden side kan opgaverne også blive for specielle! F.eks. en journalist, der både nævner mit navn og foreningens navn sjusket/forkert, og som lige skal bruge en, der kan tale lettisk til et quizprogram på en ikke defineret radiostation! Han blev sendt videre til ambassaden, så måtte de jo se, om de syntes det var seriøst nok til at ulejlige nogen ☺

Der er foredragsvirksomhed hos andre organisationer, somme tider er man med fra planlægningens begyndelse og sommetider gælder det om at springe lynhurtigt ind på et afbud. Det er efter min egen opfattelse en udmærket lejlighed til også at fortælle, at vores forening findes.

I efteråret lavede vi en lørdag et arrangement for 6 unge letter, der var på 10-ugers ophold på Roskilde Slagterskole. Vi viste dem lidt rundt i København, spiste sammen med dem og formidlede derved forhåbentlig også en fornemmelse af, at de var velkomne her i landet, at der var mennesker her, der interesserede sig for Letland, og de fik lejlighed til ud over studierne også at være lidt turister (der blev taget fine billeder ved den lille havfrue til brug for familiernes fotoalbums!). Vi håber, at der også frem over kan dukke lignende opgaver op.

Vi har fortsat god forbindelse med vores Søsterforening i Riga, jeg havde i sommeren 2004 mulighed for at være sammen med Søsterforeningens bestyrelse i Riga. Jeg forsøger, når der er mulighed derfor, at forsyne den dansktalende Ingrida Kronberga med danske aviser og blade, så hun kan holde resten af bestyrelsen a jour med, hvad der sker i DK. Ligeledes sendte jeg på Foreningens vegne en hilsen i sidste uge, da Maija Behmane, som har været i deres bestyrelse i hele foreningens tid, fyldte 80 år.

Søsterforeningen planlægger en Danmarkstur til Jylland og Fyn i juni i år, og de har haft lidt spørgsmål angående forskellige steder, de gerne ville se, som jeg har fundet informationer om, bl.a. en tidligere flygtningelejr fra 1945 i Thisted, hvor en del baltere kom til at opholde sig.

Hvad har vi så lavet for vore **medlemmer** i det forløbne år?

Til generalforsamling 2004 havde vi lejlighed til at høre en lettisk organist fortælle lidt om sig selv og spille for os.

I efteråret 2004 medvirkede og deltog vi i en række "Østersø-aftener" i Filipskirken på Amager. Vi stod selv

for arrangementet i november, hvor der både var lettisk mad, kort foredrag ved ambassadør Berzins og musikalsk introduktion til Letland ved Anita Vizina. Fra alle sider er det en aften, der er blevet meget rost, og vi havde vist også selv en god fornemmelse af, at de 50-60 deltagere havde nydt arrangementet.

Vi har en del gange haft mulighed for at deltage i andres arrangementer, udstillinger, møder, koncerter. Der har været lettiske korkoncerter i forbindelse med Vallensbækkoret, med Glostrup damekor, med SAS-koret, og der var lettisk kunstudstilling på Lyngby Hovedbibliotek. Men vi har et enkelt problem i forhold til disse invitationer: for det meste kommer de så sent, at vi ikke kan nå at indbyde gennem bladet. Vi har flere gange talt om, at det ville være utroligt godt, hvis vi havde en mailingliste, så vi let kunne sende en email ud, når vi modtog oplysninger om interessante muligheder, og evt. også havde telefonnumre til dem, der gerne ville have besked, om koncerter eller udstillinger. Meget få har benyttet sig af det, men Anne Fraxinus modtager stadig gerne henvendelser fra dem, der vil på sådan en liste.

Det er dejligt, at foreningen efterhånden er så kendt, at man henvender sig til os, men det er ærgerligt, at vi har svært ved at videreformidle oplysningerne. Jeg kan her allerede afsløre, at der på Kastrup Hovedbibliotek bliver både udstillinger og arrangementer om Letland i oktober, og da de har henvendt sig så tidligt, når vi også at få datoerne ud med bladet.

Foreningens deltagelse i arrangementer

Vi er igen i år repræsenteret i udvalget der arrangerer NGO-konferencerne under Østersørådet, konferencen 2004 fandt sted i Pärnu i slutningen af april, nogle vil huske, at jeg kunne fortælle om dette møde ved sidste generalforsamling. Jeg deltog som repræsentant fra foreningen, og der var desuden et par af vore medlemmer,

der deltog som repræsentanter for andre organisationer, bl.a. fra Foreningen Norden (ja, NGO-arbejde er i høj grad båret af Tordenskjolds soldater!).

Jeg er fortsat med i den danske forberedelseskomite, og planlægger at deltage i konferencen i Gdansk i maj. I November var der en dansk NGO-Forumkonference i Hvidovre, hvor det også var muligt for andre at deltage, hvor vi ud over at blive orienteret om forskellige økonomiske muligheder for foreningerne også fik lavet vedtægter og dermed formaliseret dette "NGO-paraply-samarbejde" noget mere, så det også kan blive muligt både at agere mere officielt, i politisk sammenhæng og i ansøgningssammenhænge. Det er fortsat et samarbejde for foreninger, hvor vi ikke betaler medlemskontingent, og dermed ikke har nogle økonomiske forpligtelser, men hvor vi kan få gavn af at kunne trække på andre foreningers viden, kunnen og ideer. Vi har i den danske NGO-gruppe besluttet at satse på et nærmere samarbejde i årets løb, så man f.eks. inviterer til hinandens arrangementer, og også er sammen om at afholde f.eks. disse kulturelle aftener i Filipskirken.

Som det gerne skulle være fremgået af dette, er dette en forening, der arbejder på mange fronter og på mange forskellige måder.

Jeg mener, det er en levende forening, at der stadig er brug for os i samarbejdet med Letland og i arbejdet i DK med at videreformidle erfaringer. Desuden mener jeg, at den form for politisk vinkel, at vi er en folkelig forening, der prøver at hjælpe med til opbygningen af civilsamfundet og demokratiet i Letland ved at dele vores erfaringer med vores venner der, samtidig med at de sætter spørgsmålstegn ved vores levevis og tankemåde, så vi også selv må forholde os dertil, er en meget vigtig sag i den verden, vi lever i i dag. Fra mange sider, især politisk/økonomisk lyder det jo ofte, at nu er østlandene jo kommet ind i EU, og så er der vel ikke brug for mere "demokra-

tisk udviklingsstøtte", f.eks. er Demokratifonden jo blevet afviklet i den form, som vi hidtil har kunnet bruge til at gennemføre mange studiebesøg med.

Så let er det nu nok ikke, det er jo efter den første eufori langsomt blevet hverdag igen, og mange opdager, at nok er man blevet medlem, men der er meget, der skal bygges op og stabiliseres, og det er ikke bare sådan lige at tage til vesten og tjene store penge. Den omtale af Letland som vi hyppigst ser i danske medier nu, går jo på billig arbejdskraft, uden de rigtige tilladelse, og den problematik er vi vist først lige begyndt at arbejde med. I Sverige er man allerede i gang med de første sager ved de faglige voldgiftsdomstole, og derhen kommer vi nok også.

Desuden er der en tendens i danske medier til, at rejser til Riga bliver flot omtalt som shoppingture, danskere skal tage derover og gå på de fineste restauranter og købe ind i de fornemste modehuse, så har man været i Riga! Jeg har meget svært ved at genkende "mit Letland" i de beskrivelser. Det er skam rigtigt nok, at stederne ligger i Riga, men det er meget få letter, der kommer der! Så mon ikke vi også skal til igen at forklare vores omgangskredse lidt om, hvad vi kender til den helt almindelige dagligdag i det land, og dermed egentlig også lidt om, hvorfor så mange håber på en bedre levestandard ved hjælp af de arbejdspladser, som EU-medlemsskabet også skulle skabe: i Letland og for letter i andre lande.

Vi er i bestyrelsen stadigvæk meget åbne for ideer til aktiviteter i Foreningen, til emner, som vi skal tage op, enten på møder eller i bladet, og vi håber meget på inspiration til at holde Foreningen i gang med tidssvarende aktiviteter. KG

Den nye bestyrelse har konstitueret sig og kommer efter generalforsamlingen til at se sådan ud.

Fra venstre øverst

Helge Andersen, Kirsten Gjaldbæk, Anita Vizina Nielsen, Anne Fraxinus

og nederste række fra venstre

Jytte Nørgaard Helio, Jens Helt Hansen og Lis Nielsen.

Anne Mette Johannsen var rejst på ferie til USA da billedet blev taget, så hun mangler.

Regnskab

Resultatopgørelse 1. januar 2004 - 31. december 2004

	Note	2004	2003
		kr.	kr.
Omsætning	1	80.969	67.539
Projekter	2	35.103	28.771
Bruttoresultat		45.866	38.768
Salgsomkostninger	3	13.559	16.328
Administrationsomk.	4	29.418	13.613
Driftsresultat		2.889	8.827
Finansielle indtægter	5	34	23
Resultat før skat		2.923	8.850
Årets resultat		2.923	8.850

Balance pr. 31. december 2004

	Note	2004	2003
AKTIVER			
AKTIVER I ALT		48.913	36.230
PASSIVER			
EGENKAPITAL			
Primo		21.885	13.035
Overført overskud		2.923	8.850
Egenkapital i alt		24.808	21.885
GÆLDSFORPLIGTELSE			
Forudbetalte konting. for 2005		6.950	400
Ej forbrugt, Tips- og Lottomidler		5.398	3.000
Skyldige omkostninger		11.757	10.945
		24.105	14.345
Gældsforpligtelser i alt		24.105	14.345
PASSIVER I ALT		48.913	36.230

Noter

	2004 kr.	2003 kr.
Note 1 Omsætning		
Kontingenter	27.025	29.500
Tilskud fra Tips- og Lottomidler	52.602	30.000
Salg af bøger	190	620
Salg af kort	140	242
Modtagne bidrag	185	1.800
Indsamlinger	827	5.377
	80.969	67.539
Note 2 Projekter		
Transport af udstyr	35.103	28.771
	35.103	28.771
Note 3 Salgsomkostninger		
Tryksager/medlemsblad o.l.	6.796	9.323
Porto	5.477	7.005
Baltic Times	1.286	0
	13.559	16.328
Note 4 Administrationsomkostninger		
Administrationsomkostninger		
Kontorartikler	1.510	2.817
Internet	865	780
Telefon	2.400	2.400
Gebyrer	432	508
IT-udstyr	17.500	0
Generalforsamling og møder	1.037	2.452
Konference NGO	3.500	3.000
Gaver	749	721
Arrangementer	1.276	0
Rite Højskole kontingent	150	740
Diverse	-1	195
	29.418	13.613

Cowi-projekt

COWI skal hjælpe Letland med at implementere EU program om grænseoverskridende samarbejde med Rusland og Hviderusland.

Letland trådte sidste år ind i EU og udvider i den forbindelse deres deltagelse i EU's grænseoverskridende, tværnationale og interregionale samarbejde (det samarbejde, der benævnes Interreg III).

I forbindelse med det grænseoverskridende samarbejde skal COWI sammen med Vestsjællands Amt give de to lettiske grænseregioner, Latgale og Vidzeme, en hjælpende hånd med at få opbygget de kompetencer, der skal til for at få et velfungerende Interreg program op at køre.

Projektet, der sammenlagt er på små € 1,2 mio., løber de næste tretten måneder og vil primært trække på COWIs kompetencer indenfor Cross-Border-Cooperation og Interreg programmerne. Opgaven vil helt konkret gå ud på at udvikle lettiske lokale og regionale udviklingsråd og bistå en række offentlige og private aktører, der har en interesse i regionernes udvikling. Indholdsmæssigt er der tale om træningsaktivitet kombineret med indsatser i forbindelse med identifikation, facilitering, forberedelse og gennemførelse af kommende grænseoverskridende samarbejdsprojekter.

Interreg IIIA i Letland

I perioden op til optagelsen i 2004 deltog letterne som ikke-EU medlem i det tværnationale og interregionale samarbejde i Interreg regi. Arbejdet begrænsede sig dog til deltagelse i to af de tre strenge i Interreg programmet, hvilket var henholdsvis det tværnationale (Interreg IIIB)

og det interregionale (Interreg IIIC).

Den tredje streng under Interreg programmet (Interreg IIIA) retter sig mod det nære grænseoverskridende samarbejde. Konkret drejer det sig i Letland om to programmer. Det ene omhandler samarbejdet med Letland, Estland og Rusland. Det andet omhandler Letland, Litauen og Hviderusland.

Projektholdet

Opgaven blevet vundet i et konsortium bestående af Vestsjællands Amt og COWI (leadpartner). Konsortiet bliver bistået af det lettiske konsulentfirma Grupa 93. Projektleder er Søren Adamsen

Inara
Galleri
Gl. Lejre

Generalforsamling i Rite

Traditionen tro holdt Rite Tautskola generalforsamling i Kr. Himmelfartsferien.

Det var den første generalforsamling, hvor den nye organisering har fungeret.

Der er nu tre selvstændige organisationer bag: 1. Den danske støttegruppe, 2 Den lokale støttegruppe i Rite og 3. ACC som betyder Association for Community Colleges og er en international højskolebevægelse som man kan læse mere om på www.acc.eu.org.

Hver organisation fortalte om, hvordan de har brugt højskolen i det forløbne år.

Her kan nævnes: sommercamps for børn, ugentligt mødested for lokale, stadig mest kvinder, computerkurser, engelskkurser, pilefletning, kurser for unge omkring demokrati og europæisk udvikling.

Bygningsmæssigt nyder vi nu, at der er rigeligt med vand og i dagene efter generalforsamlingen lykkedes det for især Niels Henriksen og Eskild W. at få etableret 3 brusere, der både giver varmt og koldt vand. Et særdeles stort fremskridt.

Henrik Møllerup høstede pil i haven, så der er forberedt til næste vinters pilekurser, og der blev sået og plantet. Da det regnede en del gik Henrik i ly i den tidligere lærerbolig for at rense kakler fra en af de ovne, der var under nedbrydning.

Det var også tidspunktet, hvor vi kunne markere, at alle gulve nu er lagt, så alle kvadratmeter på skolen nu er til at benytte. En rigtig dejlig fornemmelse.

Skolen har fået sin egen minibuss med plads til 12 personer. Niels Bendix har i lang tid haft bussen stående i Danmark og i løbet af foråret lykkedes det at få den sendt til Letland og kort før generalforsamlingen blev den registreret med lettiske nummerplader.

I sommer vil der ikke være de traditionelle sommer-camps, da lederne, de unge piger fra ACC i Riga har måttet melde fra på grund af meget andet arbejde. De har gjort en kæmpe indsats gennem 5 år.

Vi forsøger at arrangere noget på en anden måde, idet der er godt brug for aktiviteter for børnene i den lange sommerferie.

Vi har haft besøg af 8 svenskere fra Vara Folkhøgskola nær Göteborg, som vi samarbejder med i et Grundtvig-projekt fra EU. Det var hyggeligt og meget lærerigt for både danske og svenske højskolefolk at se hvordan skole også kan laves. Vi håber på udbygning af dette fællesskab.

Øvrige ting i den kommende tid:

Kurser for unge omkring europæiske forhold. (juni og august), Besøg af Kreicburga Zikeri og Benny Andersen med kontakt og aftale med Jess Dahl. Besøg fra Båring Højskole, der også er samarbejdspartner i Grundtvig-projektet.

Til generalforsamlingen blev der valgt ny bestyrelse: Brigitta Lace, Jannina Bicolei, Irena Butkus, Inese Ardone, Niels Henriksen, Elsmari Furuwall, Niels Bendix.

Da jeg slutter mit job på Langeland pr. 1. juli, vil jeg nu kunne være mere i Letland med forhåbentlig større aktivitet til følge.

Niels Bendix Knudsen

Hjemmesiden vil snart blive opdateret.

Sidste års æblekampagne på sommerlejren på Rite organiseret af de unge piger fra ACC i Riga

Søsterforeningens tur til Danmark

Søsterforeningen Letland-Danmark planlægger en rejse til Danmark. Vi har fået brev om at de ankommer den 14. juni og starter i Tønder. Herfra går turen til Løgumkloster, Ribe og til Viborg, hvor der bliver overnattet. Fra Viborg går turen videre til Thisted og Skagen og næsten nat soves der i Århus den 16. juni. Næste dag starter letterne med at besøge "Den gamle by" og kører så videre til Jelling, Vejle og slutter dagen i Odense, hvor man vil besøge gamle venner.

Den 17. juni vil man se Odense by, derefter køres der til Langeland, hvor man gerne vil se godset Tranekær og overnatte i Rudkøbing. Derefter går turen hjem. Det var Ingrida, som skulle have været guide på turen. Hun er desværre blevet syg, så der vil være ændringer i planerne. Måske vil det blive nødvendigt for os at støtte søsterforeningen og det kan være vi vil rette henvendelse til nogle af jer for hjælp.

ref. LN

Et alvorligt opgør med historien

Kommentar i Kristeligt Dagblad 9. maj 2005 af Uffe Ellemann-Jensen

I dag vil Moskva opleve den største fest, byen nogensinde har set. Sejren over Nazityskland for 60 år siden vil blive fejret, og de menneskelige ofre for dette mål æret.

Så vidt er alting i orden. Men nogle nationer melder afbud til festen. To baltiske præsidenter har besluttet at blive hjemme, fordi deres værter ikke er villige til at indrømme, at historien om Anden Verdenskrig handler om andet end sejren over Hitler: Deres folk har måttet døje med et halvt århundredes besættelse på grund af en aftale indgået før krigens udbrud mellem Hitler og Stalin, den såkaldte Molotov-Ribbentrop-pagt fra 1939, som delte Østeuropa mellem Nazi-tyskland og Sovjetunionen. Jeg beundrer den tredje baltiske præsident, Vaira Vike-Freiberga fra Letland, der har besluttet at tage til Moskva, ære hvad bør æres, og tale højt om det, der ikke bør skjules. Hermed demonstrerer hun den stærke position, hendes land har indtaget som medlem af NATO og EU, og hun vil være den, der vandrer på moralsk fast grund.

Det er en skam, at nutidens russiske lederskab har valgt ikke at fordømme Molotov-Ribbentrop-pagten, der skadede udviklingen af hele den baltiske region gennem så mange år og stadig er kilde til en politisk forurening, der truer med at forgifte forholdet mellem naboerne omkring Østersøen. Jeg har svært ved at acceptere dem, der simpelt beskriver Molotov-Ribbentrop-pagten som et middel til opbygning af sovjetisk national sikkerhed.

I Østersøregionen har vi en særlig vanskelig historie at bearbejde, når vi ser tilbage på de seneste 90 år. Efter afslutningen på første Verdenskrig og den gamle orden — “Die Welt von Gestern” — oplevede Østersøregionen

blodige revolutioner, forfærdelige borgerkrige, fascisme, kommunisme, folkedrab, besættelser, undertrykkelse, terrorisme, deportationer -alt muligt, i vores del af verden har vi absolut haft vores del af alle den moderne histories rædsler. Da den kolde krig sluttede, syntes det klogt at slå fast, at "historien var slut." Men hvis vi tror på det -hvis vi lægger låg på historien og efterlader den bag os -løber vi risikoen for, at historien vil gentage sig selv med alle sine rædsler.

Derfor er vi nødt til at affinde os med historien, især i Østersøregionen, hvor et sådant opgør er en fundamental forudsætning for at opbygge gensidig tillid og samarbejde. Ønsker man at begynde på "nye kapitler" i forholdet mellem gamle fjender, kan man ikke bare lukke de "gamle kapitler" ved at benægte eller fortrænge historien. Det kommer der ikke noget godt ud af -og vi har set nok af den slags tidligere.

Gennem alt for mange år var området omkring Østersøen en blindgyde på det politiske Europakort, delt af Jerntæppet. Den var ikke noget "fredens hav", som dets kommunistiske propaganda forsøgte at beskrive det, men derimod et hav af trusler, af usikkerhed og tabte muligheder.

For Danmark betød Anden Verdenskrigs afslutning et gensyn med frihed og demokrati, og vi kunne bruge resten af det 20. århundrede på at styrke verdens frihed, og sikre den med velstand. Men for de tre baltiske lande ledte afslutningen på Anden Verdenskrig til et halvt århundredes besættelse og tabte muligheder. I dag kender vi årsagen: den hemmelige protokol til traktaten om ikke-aggression mellem Sovjetunionen og Nazityskland, underskrevet i 1939 og kendt som Molotov-Ribbentrop-pagten, der definerede interessesfærerne for de to diktaturer i Østeuropa. Den førte til krigen mod Finland, besættelsen af de baltiske lande, angrebet og delingen af Polen, og sandsynligvis også besættelserne af Norge og

Danmark. Denne omfattende pagt fik kort sagt enorm indflydelse på vores regions historie frem til i dag. Derfor vil den blive ved med at plage os. Den vil fortsat forstyrre almindelige relationer mellem landene i denne region, der har så meget ubrugt potentiale, så længe vi ikke tager et oprigtigt opgør med den. Vi skal debattere, anerkende, fordømme — hvad som helst, alt andet end at undertrykke! Man kan ikke opbygge holdbare fremtidige relationer mellem lande, der på hver sin måde har lidt så meget, uden at tage et opgør med fortiden. Det var først i 1989, at eksistensen af denne protokol blev indrømmet fra officiel sovjetisk side, takket være Mikhail Gorbatsjovs Glastnost-politik. Men alt for mange mennesker har fortsat problemer med at anerkende denne pagt for det, den virkelig var.

EN SÅDAN BENÆGTELSE er ikke i nogens interesse. Ikke i den slags Europa, vi stadig er nødt til at bygge — et Europa, hvor små og store lande kan forsikre sig om, at de deler samme rettigheder og forpligtelser, hvor minoriteter kan føle sig sikre, hvor grundlæggende menneskerettigheder der respekteres som en uløselig del af vort politiske system, og hvor naboer betragtes med respekt for forventninger i stedet for frygt og ængstelse. Men det kommer ikke som nogen overraskelse, at det kan være forbandet svært at affinde sig med historien. Den danske filosof Søren Kierkegaard pegede på et af de mere fundamentale problemer: "Livet må leves forlæns, men kan kun forstås baglæns."

For at se tillidsfuldt fremad er man også nødt til at se tilbage, og forstå hvad der gik galt. Dette bør huskes af samtlige politiske ledere, der er til stede i Moskva i dag den 9. maj.

Uffe Ellemann-Jensen (V) Danmarks udenrigsminister fra 1982 til 1993.

NGO-Forum

12-13. Maj 2005 i Gdynia, Polen

Da Polen p.t. har formandskabet i Østersørådet, blev dette års NGO-Forum holdt i Gdynia. 190 deltagere fra 14 forskellige lande, heraf ca. 70 deltagere fra Polen, mødtes til en intens konference i to dage. Der havde været meget stort besvær med at finansiere konferencen, og derfor var den lidt kortere end de tidligere år, men takket være bl.a. tilskud fra Nordisk Råd og fra Østersørådet lykkedes det at gennemføre den.

Og der blev arbejdet, i plenum til samlede foredrag og i mindre grupper inddelt efter interesseområder, f.eks. miljø, menneskerettigheder, kultur og samarbejdet mellem NGOer og GOer (statslige organisationer). Diskussionerne mandede ud i forskellige hensigtserklæringer og for de enkelte workshops det endnu vigtigere: oprettelsen af netværk, der kommunikerer pr. mail i løbet af året, så det ikke kun er ved de store Forum, der bliver samarbejdet.

Bjarke spillede en væsentlig rolle for afviklingen af dette Forum, da han jo nu er senior adviser ved Østersørådets kontor i Stockholm.

Kirsten Gjaldbæk og Asger Pedersen til konference i Gdynia

Hovedformålet med disse samarbejder er jo stadig at få udviklet civilsamfundet overalt i området, ved at få opmuntret folk til at tage del i samfundsopgaverne og til at føle ansvar for udviklingerne. Nordisk Råd og Østersørådet har fået lavet en undersøgelse af lovgivning angående NGO (foreningsliv) i landene rundt om Østersøen, og den undersøgelse munder ud i en hel del anbefalinger af ting, der kan ændres eller forbedres, hvis landene virkelig ønsker den folkelige deltagelse i demokratiet. De netværk, der bliver dannet på NGO-Forum er jo mestendels forbindelser mellem helt almindelige mennesker, helt nede på jorden i ganske, efter vore danske forhold, jævne foreninger, og netop via samtaler med andre kan det folkelige arbejde styrkes.

Der var en tydelig tendens på dette års Forum til, at nogle af de tidligere Østlande i høj grad mente, at for-

eninger drives af (halv)professionelle, der får løn for det administrative arbejde, og at man ikke kunne forvente "frivillig arbejdsindsats" uden honorering. Det blev ved afslutningen fremhævet som noget helt exceptionelt, at der havde været 20 frivillige hjælpere, der ikke fik løn for deres bistand til afvikling af mødet, og at diverse oplægs-holdere heller ikke havde fået honorar! For os danskere var det bemærkelsesværdige ved det jo ikke, at de ikke fik penge, men at det åbenbart var nødvendigt at fremhæve det!

Jeg fornemmer, at en sådan erfaring også er vigtig i vores bilaterale samarbejde med Letland, at vi måske skal være opmærksomme på, at vi hver især har andre forventninger til økonomien omkring indsatsen ved afvikling af diverse projekter.

Fra Letland deltog i år kun tre personer, to fra pensionist- og handicaporganisationer, og en fra en paraplyorganisation for foreninger: Artis Purins, artis@europa.lv. Den sidstnævnte skulle være god for at finde evt. foreningskontakter, hvis man står og mangler sådanne. Alt i alt en meget givtig weekend, gode kontakter til udlandet og gode kontakter imellem de 13 danske deltagere.

Og så sluttede vi med en meget fin bustur den 14.maj til Sopot og Gdansk, virkelig smukke byer, der giver lyst til at besøge området igen.

Næste års NGO-Forum er planlagt til at finde sted i Sverige i september 2006. Formand for den lille interne NGO-forberedelsesgruppe til dette møde er Lars-erik Haggman fra Foreningen Norden i Finland, de ydre omstændigheder og en hel del af det finansielle er det svenske Østersørådkontor medvirkende i.

Kirsten Gjaldbæk

H C Andersen fejres i Letland

I anledningen af H. C. Andersens 200 års fødselsdag ud-
delte Det Danske Kulturinstitut i Riga og Den Danske
Ambassade i Riga den 4. april en bog med tre udvalgte
H. C. Andersen eventyr til alle fjerde klasses elever i Let-
land. I alt 23.709 elever modtager bogen, der er blevet til
i samarbejde med 25 lettiske, danske og nordiske virk-
somheder. Letlands præsident, Vaira Vike-Freiberga,
har skrevet forord til bogen.

Endvidere udgives en lettisk oversættelse af H. C. Ander-
sens samlede værker i anledningen af fødselsdagen. Det
er første gang, at H. C. Andersens samlede værker fore-
ligger i en oversættelse direkte fra dansk til lettisk.

Sidste år afholdt Det Danske Kulturinstitut i Letland i
samarbejde med blandt andre lettisk tv en konkurrence,
hvor både børn og voksne i Letland kunne indsende
egne eventyr. Konkurrencen var en stor succes og blev
siden fulgt op af en tegnekonkurrence for børn. Derud-
over har der været afholdt udstillinger om den danske
eventyrforfatter rundt omkring i Letland, ligesom Let-
lands Dukketeater markerer jubilæet med en opsætning
af "Snedronningen".

(fra ambassadens hjemmeside)

H. C. Andersen ambassadør

Den lettiske forfatter Nora Ikstena er blevet udnævnt til
HCA-ambassadør for Letland. Forfatter til romaner, no-
veller og faglitteratur. Skriver klummer for det lettiske
dagblad Diena. Har i 1998 modtaget den årlige littera-
turpris fra det lettiske kulturministerium for sit store ar-
bejde inden for lettisk litteratur. Blev i 2001 nomineret
til "Baltic Council Literary Award".

I 1995-97 arbejdede hun som gæstereдаktør for en sær-
udgave af "Review of Contemporary Fiction" (Illinois,
USA), som var dedikeret til lettisk fiktion.

Hendes historier er udkommet finsk, tysk, russisk, slovensk, fransk, svensk og engelsk.

Tillige oversat til dansk. Hendes novellesamling "Livets fest" (Dzives svinesana) udkom på dansk i 2001.

Nora Ikstena er BA i litteratur og lettisk sprog fra universitetet i Letland. Hendes første bog "The Homecoming", 1992) er en biografi om en lettisk diplomat og forfatter. Kort derefter begyndte Ikstena at producere sine egne historier, og hendes første samling noveller var en umiddelbar succes. Ligeledes opnåede den efterfølgende stor ros fra kritikerne i Letland.

Nora Ikstena er særlig god til at placere sine personer i meget forskellige sammenhænge rækkende fra de mest usle i det moderne Letland til mytologiens virkelighed med henblik på at lade dem løse komplicerede og uventede psykologiske problemer.

Aktiviteter

(fra kulturinstituttets hjemmeside)

Fra november 2004 til den 17. januar 2005 kommer vandrestilling om H C Andersen til Letland. Den vil blive udstillet på forskellige biblioteker i Letland: Liepaja, Saldus, Dobeles, Bauska, Talsi, Gulbene, Madona, Preiļi, Jekabpils og Riga.

Forlaget Atena udgiver H. C. Andersen's samlede eventyr. For første gang er der tale om en direkte oversættelse fra dansk til lettisk.

Letlands Dukketeater har haft premiere på en helt ny H. C. Andersen forestilling "Snedronningen" den 17. december kl. 18.00

Landsdækkende konkurrencer er blevet startet i samarbejde med aviser Diena, Forums, litterært månedsblad Karogs og Lettisk TV. I perioden 15. september til 15. november arrangerer Det Danske Kulturinstitut i Riga og H. C. Andersen Fonden skrivekonkurrencer for såvel børn som voksne. Opgaven går ud på at skrive et eventyr. Vinderne modtager en rejse til Danmark for henholdsvis fire og to personer

Seminar:

Eventyr og poesi - H. C. Andersen

12 August 2005 - 14 August 2005 i Skælskør DK.

Seminaret vil omhandle international og nutidig keramisk kunst med udgangspunkt i H. C. Andersens eventyr. Der vil åbnes op for en bred udveksling af synspunkter i en international dialog om de keramiske muligheder i relation til det narrative - det fortællende. Seminarets foredrag og workshops vil rumme filosofiske, teoretiske og praktiske faglige vinkler.

De inviterede gæstekunstnere og foredragsholdere vil præsentere hver deres respektive viden og indfaldsvinkler til temaet, samt deltage i en debat med publikum. Foredrag og workshops vil indeholde beskrivelser af egne

værker og karriere, samt ideer i forhold til nye arbejder. Ved invitation af keramiske kunstnere, forfattere og teoretikere med forskellige indfaldsvinkler og baggrunde, skabes grobund for en dialog om fortællingen og det poetiske i vores tid - og i det keramiske materiale.

Inviterede gæstekunstnere & foredragsholdere
Keramikere Michael Flynn Wales, Richard Notkin, Justin Novak, Katy Rush USA, Steve Mattison Ungarn, Hana Pubkrabkova Tjekkiet, Ilona Romule Latvia, Louise Hindsgavl DK, Ann Roberts CA, Claudia Clare, Christie Brown UK, dukkemager/scenograf Morten Grue DK, kunsthistoriker, digter, forfatter ...

Sprog engelsk

Seminar 1800 kr/studerende 1500 kr (inkl. måltider)

Dagspris: 600 kr

Ved tilmelding før d. 15 april 1500 kr/studerende 1000 kr (inkl. måltider)

Logi Teltplads 50 kr/dag Privatpension 1-300 kr/dag (reserveres snarest)

Læs mere om seminaret på www.ceramic.dk.

Seminaret er en del af et større symposium, der strækker sig fra juli til august:

Danmarks Keramikmuseum sætter fokus på H.C. Andersen med et symposium på museets research- og værkstedsafdeling, Guldagergård, i Skælskør, 4. juli til 31. august 2005. shops), som resulterer i en udstilling af keramik, der tager udgangspunkt i H.C. Andersen. "Keramisk poesi".

Udstillingsperiode: Danmarks Keramikmuseum Guldagergård (27. aug. - 18. sept. 2005) og Danmarks Keramikmuseum Grimmerhus (18. sept. - 27. nov. 2005). Herefter vandrestilling i Norden og Europa. Samarbejdspartnere: De danske kulturinstitutter i Warszawa og Litauen samt Ceramic Studio i Kecskemet, Ungarn.
www.ceramic.dk / www.grimmerhus.dk

Lettisk HCA-musik

2. Januar 2005 - 30. December 2005 , Koncert, teater, forestillinger i Letland - Riga

"Nordlys" skal turnere i de baltiske lande i 2005 med start i Riga. På repertoire vil, udover Maskats komposition, være andre musikværker som på den ene eller anden måde er inspireret af H.C. Andersen.

Den lettiske komponist Arturs Maskats vil i løbet af 2004 komponere et nyt stykke kammermusik til den danske kvartet "Nordlys" over H.C. Andersens eventyr "Den uartige Dreng". Arturs Maskats er en international kendt komponist, der senest gjorde sig stærkt gældende i London i efteråret 2003, hvor hans nyeste komposition for symfoniorkester "Tango" blev nr. 2 i den internationale konkurrence "Masterprize".

Det Danske Kulturinstitut i Letland og Christine Pryn fra "Nordlys" står bag initiativet, der er sponseret af Den danske Ambassade i Letland og den danske virksomhed Baltic Candles Ltd.

(fra www.hca2005.dk)

På rejse i fantasiens verden

Den lettiske kunstner Inara Petrusevich har netop afsluttet en udstilling: "På rejse i fantasiens verden" på Galleri Gl. lejre. Temaet tog udgangspunkt i H.C.Andersens "Lykkens Galocher"

Letlandstur

**VORES SPÆNDENDE LETLANDSTUR OMTALT I
SIDSTE NR. EN REALITET! 6. - 11. September.
Programmet for årets besøg af KREICBURGAS
ZIKERI nær FYLDT OP!**

Efter 10 dage på kryds og tværs i Letland er der ved at være styr på økonomien. Vi kender priserne på flybilletter, bus i Letland, overnatning, madpriser, guider, tolke m.m. så vi går videre med at få et godt program til at falde på plads. Dags dato (17. maj) er vi 17 deltagere. Vi kan godt modtage 7- 8 mere, men måske er alt fyldt op, inden dette læses. Interessert! Ring straks.

Vi vil slutte tilmeldingerne 15/6 af flere grunde: Flybilletter billigst ved bestilling i god tid, arrangørerne i Letland skal have besked om antal og forskellige ønsker og endelig er det min erfaring at man mister kontakten med en gruppe i folkeskolens sommerferie.

Turen starter med et fællesmåltid med vores søsterforening i Riga og første danske-lettiske aften.

Efter at vi har undersøgt Riga går det over SIGULDA til Tåstrups venskabsby Valmiera, hvor vi bl.a. vil besøge Murmucia, som er en af de 11 højskoler, der blev oprettet i 1920. Lederen gennem årene Paul Peterson, der besøgte Danmark (Askov og Ollerup Gymnastikhøjskole) var optaget af Grundtvigs tanker. Skolen blev lukket i 1940. Man arbejdede videre nogle år i smug indtil Paul Peterson blev sendt til Sibirien, men kom hjem igen og levede sine sidste år i Valmiera: I dag afholdes børnelejre hver sommer. Jeg besøgte stedet i 1989 men er grundet tid senere 2 gange kørt forbi skiltet: Murmucia 5 km. Videre mod den spændende by Cesis midt i den største nationalpark i Letland. Længere mod nord og øst skal vi vælge ud mellem en tur med smalsporsbanen GULBE-NEIL UK SIES gennem den fine natur i skovene en ople-

velse fra en anden tid, de lettiske katolikkers samlingssted den store basilika Aglone, et storslået kig fra den lille kirke i Pasiene på højdedraget indover de russiske sletter eller besøg i Letlands næststørste by Daugapils, hvor de fleste er russere. Den 8/9 besøger vi Rite Højskole og hele det store og spændende arbejde startet af danskere på den spændende egn med en levende befolkning og deres problemer. Vi slutter vores Dansk Lettiske Aftener hos vore venner KREICBURGAS ZIKERI i Jekabpils. Det er en stor og spændende opgave, jeg har påtaget mig, men jeg tror det hele nu udvider sig de kommende måneder med mange hjælpere og en meget positiv indstilling fra BENNY ANDERSEN og KREICBURGAS ZIKERI m. fl. KREICBURGAS ZIKERI er her i Det Baltiske Hus 22.- 28. august og efter samarbejde med BENNY og besøgene gennem 10 år er det ikke mere et stort og besværligt arbejde at lave programmet. Der er foreløbig fastlagt 4 fælleskoncerter med BENNY og en mere er på vej:

22/8 på Porsebakken, om aftenen danske og lettiske folkedansere Østervangsskolen i Roskilde, den 23. i Rødvig, den 24. i Haslev, den 25. i Slagelse og måske Sorø den 26. og Bramsnæs den 27. august.

I kan endnu få KREICBURGAS ZIKERI een aften og 2 eftermiddage!!!!

Hvis vi får plads til et lille årsmøde her i Det Baltiske Hus, bliver det den 27. ell. 28/8.

GOD SOMMER: JES DAHL, HOLMAGERVEJ 5, 2765 SMØRUM
44651976.

4

Notitser

NY DANSK FORSVARSATTACHÉ

Kommandør Carsten Victor Rasmussen, der siden 2004 har været Danmarks forsvarsattaché i Litauen, overtager den 1. februar 2005 embedet som forsvarsattaché i Letland efter oberstløjtnant Otto Christian Grüner, der forlader stillingen efter ca. 3 1/2 år på posten. Kommandør Victor Rasmussen anmeldes fra samme dato som forsvarsattaché i Tallinn, men bevarer sin bopæl i Litauen. Sammenlægningen af attachéstillingerne i de tre baltiske lande skyldes ændringer i det bilaterale samarbejde med Danmark efter optagelsen i NATO.

Vandreudstilling "Barn og engel følges ad..."

I 26. juni skrev den danske avis Dagbladet: "Det er ikke kun ved EM i fodbold, at Letland for tiden gør sig gældende." Engle tegnet af børn fra den lettiske kunstske i Ludza kan frem til maj 2005 opleves på biblioteker i Roskilde og Vestsjællands amter og på Bornholm.

VM i ishockey afholdes i
perioden 5-21. maj
2006 i Riga, Letland

2006

**WORLD
CHAMPIONSHIP
LATVIA-RIGA**

REJSEREGLER for KÆLEDYR

Id-mærke og rabiesvaccination

Som ejer af hund, kat eller fritte skal man være opmærksom på, at der er kommet nye regler fra 1. oktober 2004, hvis kæledyret skal rejse med til EU-lande. Det betyder, at alle hunde, katte eller fritter, skal have et pas, hvori det dokumenteres, at dyret er vaccineret mod rabies.

Dyrene skal også kunne identificeres ved chipmærke eller tatovering. Senest tre uger før afrejse skal kæledyret være vaccineret for at kunne få udstedt et pas. De samme regler gælder, hvis dyret skal indføres i Danmark.

Turistværelser i Riga

I nymalet lejlighed beliggende i nærheden af Centralstationen og den gamle bydel udlejes værelser til turister (maj-september).

Lejligheden er med køkken og bad, men sparsomt møbleret.

Enkeltværelse 40 lats (ca. 475 kr) pr uge, dobbeltværelse 75 lats pr uge.

Ønsker man hele lejligheden for sig selv, er det også en mulighed.

Kontakt Grethe Fastrup tlf. 3616 7311

gfastrup@hotmail.com

Sprogkurser i Lettisk

Foreningen Danmark-Letland planlægger i samarbejde med Baltisk Oplysnings Forbund at udbyde kurser i efteråret 2005. Kursusplanen foreligger imidlertid endnu ikke; men det forventes, at der kommer kurser i Lettisk både for begyndere og for fortsættere. Nærmere oplysninger kan fra juli/august findes på Baltisk Oplysnings Forbunds hjemmeside www.baltisk.dk/bof eller fås hos Niels G. Carlsen, tlf. 44 98 74 26 eller e-mail ngc@c.dk

Rejseartikel fra Riga i Politiken 6.3.2005:

"Smeltet chokolade og Rigabalsam"

"Fra gallerier til piger på bardisken"

"Smarte cafeer, et gigantisk fødevaremarked og fine bygninger holdt i art nouveau-stilen.

Den lettisk hovedstad Riga, har meget at byde på og er tilmed billig at holde ferie i."

"Danskere, der bor i Riga, fremhæver byens caféliv og de mange kulturelle tilbud."

Fabrizio Tassinari

Mare Europaeum:

Baltic Sea Region Security and Cooperation from post-Wall to post-Enlargement Europe

Læs ph.d'en på internet:

www.polsci.ku.dk/publications/publications_dk.htm

MELODI GRAND PRIX 2005

LETLAND PÅ EN FLOT 5. PLADS....

The singers of the group Putnu Balle (Birds' Party) are Karlis Bumeisters and Valters Fridenbergs who met 16 years ago when, at the age of two, they joined the children's pop group Dzeguzite (Cuckoo).

It was with Dzeguzite that they scored their first success by singing songs by Raimonds Pauls – writer of many popular songs of that era which are still fresh in the memory of many people today. The songs included as 'Piena Ceļš' ('Milky Way') and 'Anniņa Vanniņa' ('Little Ann in the Little Bath').

At the 1996 Latvian Annual Music Award (Latvijas Mūzikas Gada Balva), Dzeguzite's album 'Piena Ceļš' ('Milky Way') won the prestigious award for the best selling album. With the band, Kārlis and Valters travelled to 22 countries and have also visited the most famous concert hall in the world, Madison Square Garden in New York.

At the moment, both boys are members of Putnu Balle and are working with Mārtiņš Freimanis. Putnu Balle's most popular song at the moment is 'Sapņu Pārdevējs' ('Seller of Dreams') which was written by Mārtiņš for the music show of LNT (Latvian Independent Television). This gave Putnu Balle the opportunity to shoot a video. Under the guidance of director Kristaps Streičs, they made a video for their third single 'Spārni Un Vējš' ('Wings and Wind'). Their first album is expected to be launched in spring. It will contain several songs by Mārtiņš Freimanis.

In the last year's national selection contest for the Euro-

vision Song Contest, Valters was Chilli's back vocalist, but this year he and Kārlis are taking part in their own right. The boys say, "We would never have thought any of this could happen but when you're working with Mārtiņš Freimanis you don't know what to expect!"

"The war is not over"
I slowly walk into the night around
To see how dreams of people die
They gently fall from windows all around
And crash against the ground like glass
And I'm so sorry I'm so helpless in this angry world
If only I could change it for one day

Refrain
The war is not over everyone knows it
It's just a reason to make us believe
That someone's the loser someone's the winner
To make us believe that's the way it should be
But I don't wanna believe

In the story they all tell this fairytale has gone to far
I take a step and dare myself to be free
To see how beautiful we are that everyone can be a star
If only we would start believe in dreams
Believe in who we are

KALENDER

MAJ

26. - kl. 16-18 Ambassadør Andris Razans
har inviteret foreningens medlem-
mer til reception på ambassaden,
Rosbæksvej 17, København.

JUNI

4. Valmiera Rock Music Festival
www.valmiera.lv

7.-19. Riga Opera Festival www.opera.lv

14. Mød op på Vestre Kirkegård Køben-
havn ved Østre Kapel kl. 12.
Mindedag om den store deporta-
tionsdag til Sibirien 1941.
(Grinvalds)

23.-24. LIGO og JANI – midsummerfest
overalt i Letland!!

27. – 3. juli 9. Ungdoms Sang- og Dansefestival
www.latviatourism.lv

JULI

13. -17. 6. Internationale Folkedansefestival
”Sudmalinas”

AUGUST

12. – 14. Seminar: Eventyr og Poesi
Danmarks Keramikmuseum,
(Ilona Romule – Letland)
Skælskør
www.ceramics.dk

- 22 - 28. Kreicburgas Zikeri i Det Baltiske Hus Koncerter i Roskilde, Rødvig Haslev, Slagelse og muligvis Sorø og Bramsnæs.
28. Årsmøde i Det Baltiske Hus
Oplysninger på 44 65 19 76.

SEPTEMBER

- 6 - 11. Letlandsturen: Vi oplever, synger, spiller og danser os gennem Letland med Benny Andersen, Amtsinstruktør Helle Jacobsen og Kreicburgas Zikeri m. fl.
Oplysninger på 44 65 19 76.
1. Udstilling med lettiske teaterdukker på Hovedbiblioteket i Rødovre fra 1. September og måneden ud.

OKTOBER

1. Udstilling med lettiske teaterdukker på Hovedbiblioteket i Taarnby fra 1. oktober og måneden ud,
- 4.10 kl. 19.00 Kirsten Gjaldbæk holder foredrag om Letland i forandring
Oplevelser, billeder og betragtninger fra mange arbejdsophold i Letland 1992-2005
På Tårnby Hovedbibliotek, Kamille vej 10, 2770 Kastrup

November

1. Udstilling med lettiske teaterdukker på Hovedbiblioteket i Ballerup.

Eventyrpigen

Forsidebilledet hedder Eventyrpigen

Det er et Ex-Libris af en pige klædt i gammeldags tøj. Kunstneren som har skabt billedet på forsiden af bladet hedder Natalija Cernetsova og bor i Riga. Det er den samme kunstner som har lavet de billeder vi har på vores kort, som vi sælger i foreningen. På det sidste nummer af vores blad var der en radering af svinedrengen og denne gang er det et Ex-Libris, som er blevet udført efter ordre fra en kunde. Prøv at lægge mærke til de små detaljer i baggrunden, et hoved af en mandsling med skæg, en prinsesse med en stor næse, et par fuglehoveder, alt sammen noget som højst sandsynlig har relationer til ejeren af Ex-Libriset

Natalija har en uddannelse inden for bank og økonomi. Derefter har hun uddannet sig videre 3 år på en kunsthøjskole. Indenfor det grafiske arbejde er Natalija dog autodidakt.

Vi har god kontakt til Natalija, hvis nogle af vore medlemmer ønsker at få lavet et helt personligt Ex-Libris, vil det være muligt.

Natalijacer@navigator eller adressen
Stirnu iela 49c 3, 1084 Riga.